

LIKESTILLINGS- OG DISKRIMINERINGSNEMNDA

Postboks 8049 Dep

0031 Oslo

tlf. 95 19 68 00/01

mail: post@diskrimineringsnemnda.no

hjemmeside: www.diskrimineringsnemnda.no

Sak nr. 21/2009

Sakens parter:

Østfold fylkeskommune v/ B videregående skole

A

Uttalelse av 7. september 2009

Likestillings- og diskrimineringsnemndas sammensetning:

Aslak Syse, leder

Gudrun Holgersen, nestleder

Lena Bendiksen

Thom Arne Hellerslia

Britt Elin Strand

Saken gjelder

Spørsmål om forskjellsbehandling på grunn av nasjonal bakgrunn eller etnisitet ved tilsetting av pianolærer ved offentlig videregående skole. Vurdering etter diskrimineringsloven § 4.

Sakens faktiske forhold

I august 2008 utlyste Østfold fylkeskommune en 50 % stilling som pianolærer ved B videregående skole. Stillingen var tilknyttet skolens utdanningsprogram for Musikk, dans og drama, som hadde blitt etablert ved skolen høsten 2007.

I utlysningsteksten var det satt opp følgende krav til søkerne:

Søkere må ha piano hovedinstrument og helst undervisningserfaring. Ellers vektlegges god samarbeidsevne og vilje til å jobbe i team. Evne til å motivere elevene og personlig egnethet vil bli vektlagt.

Utllysningsteksten opplyste også at søkerne måtte ha pedagogisk utdanning.

Det var 11 søkere til stillingen. En av søkerne var A. Hun har nasjonal bakgrunn fra Russland.

Tre av søkerne ble innkalt til intervju: A, C og D. Intervjuene ble gjennomført av skolens utdanningsleder, fagleder for Musikk, dans og drama og en representant for Utdanningsforbundet.

Skolen kontaktet ikke referanser for noen av kandidatene.

C ble innstilt som nummer én til stillingen. A ble innstilt som nummer to og D som nummer tre.

Innstilling til møte i ansettelsesrådet på B videregående skole 19. september 2008 inneholdt følgende beskrivelse av de tre som var på intervju:

C er innstilt som nr. 1.

Hun har en solid utdanning, 6 år (master) fra Norges Musikkhøgskole. Hun jobber for tiden som praksisveileder ved Norges Musikkhøgskole i tillegg til å være musikk lærer på (...) barneskole og kulturinspirator på (...) bo- og behandlingssenter. Hun akkompagnerer også koret (...).

Hun har tidligere jobbet på flere kulturskoler og har ut fra alt dette en relevant bredde i sin praksiskompetanse i forhold til den utlyste stillingen. Hun viste på intervjuet at hun hadde innsikt i MD-læreplaner og hadde reflekterte innspill til hvordan man kan løse ulike pedagogiske utfordringer som denne elevgruppen kan gi.

I tillegg til bred faglig kompetanse på hovedinstrumentet piano, ser vi det som fordel at hun også har faget "Musikk i perspektiv" i sin fagkrets. Dette er et av teorifagene vi trenger lærere til neste skoleår.

A er innstilt som nr. 2.

Hun har en solid utdannelse fra Russland som tilsvarer master i Norge. Hun har mye og relevant praksis. Til tross for dette mener vi at hun har noe mindre innsikt i hva denne pianolærerjobben innebærer og derfor ikke er like egnet som søker nr. 1.

D er innstilt som nr. 3.

Han har 4 års kandidatstudie fra Norges Musikkhøgskole. Dette er mindre enn søker 1 og 2. Han har praksis fra Høgskolen i (...) og den er relevant i forhold til stillingen som er utlyst. Han har vikariert i denne stillingen her ved skolen fra skolestart og frem til 1. oktober. Til tross for relevant praksis virker den likevel litt snevrere og hans tanker om sitt virke som pedagog er mindre reflektert.

Av Vedtaksprotokoll fra Ansettelsesrådet på B videregående skole 19. september 2008 fremgår at innstillingen ble enstemmig vedtatt. Protokollen er undertegnet 22. september 2008.

C takket ja til jobbtilbudet.

I brev av 23. september 2008 fra B videregående skole til A ble det gitt en begrunnelse for rangeringen. Skolen vektla at A hadde mindre relevant erfaring enn C. Skolen viste til at C hadde

... solid utdanning fra Norges Musikkhøgskole og praksis fra undervisning i skolen. I tillegg har hun også erfaring fra flere kulturskoler og en relevant bredde i sin praksiskompetanse.

A har utdannelse som konsertpianist, akkompagnatør, kammermusikkpianist og pianolærer fra Det statlige musikkakademiet i P, Russland. Utdannelsen tilsvarer graden Master of Arts og ble fullført i 1993. Hennes spesialfelt er klaver.

Hun har arbeidet som pianolærer i forskjellige perioder fra 1986 og fram til i dag:

- 100 % stilling som distriktmusiker ved (...) kommunale kulturskole fra 2002 til 2008
- 100 % stilling ved Westminster Conservatory and Continuing Education of Rider University, USA fra januar 2000 til juni 2001
- 100 % stilling ved (...) kommunale musikkskole fra november 1997 til desember 1999
- stilling ved (...) videregående skole, (...), fra mars til april 1997
- 35 % stilling ved P kommunale musikkskole, Russland, fra oktober 1989 til mars 1994
- 100 % stilling ved (...) kommunale musikkskole, Russland, fra august 1986 til august 1988

Hun har også hatt forskjellige jobber som musiker, blant annet som pianist ved P statlige musikkakademi. Videre arbeidet hun fra 1989 til 1997 i 100 % stilling som assistent for en klaverprofessor ved P statlige musikkakademi.

A har også hatt oppdrag som jurymedlem og lærer på musikkfestivaler. Fra 2005 har hun vært kunstnerisk og administrativ leder ved (...)festivalen i (...).

C fullførte i 2007 mastergrad i utøvende klaver ved Norges Musikkhøgskole. Hun har arbeidet som pianolærer i forskjellige perioder fra 2005 og fram til i dag:

- 19,25 % stilling som klaverpedagog ved (...) kommunale musikksskole fra april til juli 2005
- 5 timer i uken som klaverpedagog ved (...) kulturskole fra 1. september 2006 til 13. september 2007 og 5,5 timer i uken fra 1. januar til 24. mars 2008
- 15,74 % stilling som klaverpedagog ved (...) kommunale musikksskole fra august 2007 til juli 2008
- 21 % stilling som praksisveileder i klaver, (...) fra august 2008
- 52 % stilling som musikk lærer ved (...) skole fra mars 2008

Hun har i tillegg erfaring fra deltidsstilling som kulturinspirator og pianist ved (...) bo- og behandlingssenter, ett år 20 % stilling og fra mai 2008 i 41,3 % stilling.

Behandlingen hos Likestillings- og diskrimineringsombudet og videre saksgang

Ved brev av 27. oktober 2008 henvendte A seg til Likestillings- og diskrimineringsombudet. Hun mente hun hadde blitt diskriminert på grunn av nasjonalitet i forbindelse med tilsetningen av pianolærer ved B videregående skole.

Ombudet ga uttalelse i saken 24. april 2009. Ombudet konkluderte med at B videregående skole hadde forskjellsbehandlet A i strid med diskrimineringsloven § 4.

Ombudet viste til at A og C var like godt utdannet for stillingen, men at A hadde betraktelig lengre relevant arbeidserfaring enn C. På denne bakgrunn mente Ombudet at det var grunn til å tro at skolen hadde lagt vekt på etnisitet eller nasjonal opprinnelse ved tilsetningen av pianolærer. Dermed gikk bevisbyrden over på skolen etter diskrimineringsloven § 10.

Skolen klarte ikke å oppfylle sin bevisbyrde.

Østfold fylkeskommune ved B videregående skole klaget på Ombudets uttalelse ved brev av 12. mai 2009.

Ombudet vurderte saken på nytt, men fastholdt sin konklusjon i saken.

Saken ble oversendt til behandling i Likestillings- og diskrimineringsnemnda ved brev av 27. mai 2009.

Saken ble behandlet i Nemndas møte 7. september 2009 i Oslo. I behandlingen av saken deltok Nemndas medlemmer Aslak Syse (leder), Gudrun Holgersen (nestleder), Lena Bendiksen, Thom Arne Hellerslia og Britt Elin Strand.

B videregående skole møtte ved rektor (...), fagleder for Musikk, dans og drama (...) og utdanningsleder (...). A møtte sammen med ektefellen (...). Fra Likestillings- og diskrimineringsombudet møtte Cathrine Sørлие. Nemndas sekretariat var representert ved Geir Helgeland.

Partenes argumenter:

Østfold fylkeskommune ved B videregående skole avviser at nasjonalitet eller etnisitet var et tema i forbindelse med tilsettingen av pianolærer.

Skolen har aldri vært i tvil om at A sin kunnskap og forankring i musikeryrket er solid, og at hennes utdanning fra Russland kan sidestilles med tilsvarende utdanning fra Norge. Hennes kompetanse ble tatt med i vurderingene av hvem som skulle innstilles som nummer én.

Skolen anser A og C som like godt kvalifisert når det gjelder utdanning. Skolen legger også til grunn at A har lenger arbeidserfaring enn C. Derimot har C en bredere erfaring i forhold til innholdet i den aktuelle stillingen. C gjorde også et bedre inntrykk på intervju. Blant annet viste C en bedre innsikt i læreplanene enn A. C ble derfor ansett som best egnet for stillingen.

Skolen mener intervjuet med A varte mellom 30 og 40 minutter. I intervjuet ble det blant annet stilt spørsmål om Kunnskapsløftet og læreplanene for det aktuelle utdanningsprogrammet.

Pianolæreren skulle undervise elever med svært ulik bakgrunn. Læreren skulle først og fremst undervise i piano som bi-instrument og besifringsspill. Mange av elevene hadde ingen bakgrunn fra piano og hadde til dels liten musikkforståelse. Skolen trengte derfor en lærer med stor allsidighet, både musikalsk og pedagogisk.

A sin bakgrunn er etter skolens oppfatning mer klassisk enn Cs og derfor også smalere. C har vist stor bredde som utøvende pianist og pedagog. Cs arbeidserfaring har krevd stor variasjon og kreativitet for å imøtekomme elevers eller publikums forventninger. Det er dette skolen sikter til når Cs praksis oppgis som mer relevant enn A sin.

Skolen viser også til at A på intervju opplyste at hun hadde liten erfaring med besifringsspill.

C viste på intervju at hun hadde de kvalifikasjoner og den personlige egnethet som skolen ønsket seg. I denne sammenheng vektla skolen også hensynet til at Musikk, dans og dramalinjen var forholdsvis nyetablert, med et helt nytt lærerkorps. Det var viktig at det nye arbeidsfellesskapet skulle fungere sammen.

Skolen har så langt hatt som praksis at innstillingen gir en mer omfattende beskrivelse av den søkeren som blir innstilt som nummer én. Skolen innser imidlertid at både innstillingen og den øvrige tilsettingsprosessen kunne vært bedre og vil arbeide med å forbedre sine tilsettingsprosesser. Blant annet skal innstillingen gi en mer balansert framstilling av hver av de innstilte kandidatenes kvalifikasjoner.

A mener hun ble forskjellsbehandlet på grunn av sin nasjonale bakgrunn fra Russland da hun ikke ble tilsatt som pianolærer. Søkeren som ble tilsatt hadde betydelig mindre praksis enn henne og hadde tidligere kun vært tilsatt i deltidsstillinger. Hun viser også til skjev framstilling av kandidatenes bakgrunn i brev fra B videregående skole av 23. september 2008. I brevet oppgis C å ha relevant bredde i sin praksiskompetanse, mens A oppgis å ha mindre relevant erfaring.

A tilbakeviser skolens påstand om at hun har mindre relevant praksis enn C. I likhet med C, har også A praksis fra flere kulturskoler. I tillegg har A praksis fra andre land og andre typer stillinger og verv innen fagområdet.

Hun peker også på at C får bredest og mest detaljert omtale i skolens innstilling til ansettelsesrådet. Det er for eksempel ikke nevnt at A har 20 års praksis, at hun har undervist på ulike nivåer i flere land og at hun har hatt rundt 250 konserter på barne- og ungdomsskoler som distriktsmusiker. Det er heller ikke nevnt at hun har startet en vellykket norsk (...)festival, som hun fortsatt er kunstnerisk og administrativ leder for. Hun har også fått gode tilbakemeldinger i media.

Hun mener også det er påfallende at den svært ulike lengden på intervju kandidatenes praksis ikke er nevnt i innstillingen.

A viser også til at intervjuet i utgangspunktet var meget kort, kun 15 minutter. Hun måtte selv ta initiativ til en utvidelse av intervjuet, slik at hennes kvalifikasjoner for stillingen kunne bli nærmere utdypet. Hun fikk ingen spørsmål om læreplaner. Referanser burde vært innhentet når skolen legger vekt på personlig egnethet. Særlig gjelder dette når skolen viser til at A hadde noe mindre innsikt i hva jobben innebar som begrunnelse for at hun ikke var like egnet som C.

Det ble også oppgitt feil tidspunkt for fullført mastergrad i utvidet søkerliste. A fullførte i 1993, mens søkerlisten oppgir 2005.

Nemndas vurderinger

Saken gjelder en videregående skoles ansettelse i lærerstilling. Vedtak om ansettelse på en offentlig videregående skole er enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2. Nemnda har ikke myndighet til å gi rettslig bindende pålegg som opphever eller endrer et slikt vedtak eller på annen måte bestemmer hvordan et enkeltvedtak skal utformes, jfr. diskrimineringsombudsloven § 9 første ledd. Nemnda har imidlertid etter § 7 første ledd annet punktum plikt til å *gi uttalelse om hvorvidt det forhold som er brakt inn for Nemnda, er i strid med diskrimineringsloven eller ikke*. Uttalelsen vil ikke være bindende.

I diskrimineringsloven § 4 første og andre ledd står det:

Direkte og indirekte diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion eller livssyn er forbudt.

Med direkte diskriminering menes at en handling eller unnlattelse har som formål eller virkning at personer eller foretak på grunnlag som nevnt i første ledd blir behandlet dårligere enn andre blir, er blitt eller ville blitt behandlet i en tilsvarende situasjon.

Det stilles ikke krav om diskriminerende hensikt for å bli rammet av lovens forbud, jfr. ordlyden i loven og Ot.prp. nr. 33 (2004-2005) side 94. Det er tilstrekkelig at det oppstår en diskriminerende virkning, og at denne skyldes for eksempel nasjonal opprinnelse eller etnisitet.

Nemnda har merket seg at A har en langt mer omfattende og solid yrkeserfaring enn C. Det er heller ikke godtgjort at Cs yrkeserfaring er vesentlig mer relevant i forhold til kravene i utlysningsteksten.

Ved tilsetning i offentlig lærerstilling skal det også legges vekt på kandidatens personlige egnethet for stillingen ut over yrkeserfaring og utdanning, jf. opplæringslova § 10-5. I denne sammenhengen er det relevant å legge vekt på det inntrykket kandidatene gir på intervju.

Hvilket inntrykk de enkelte kandidatene ga i intervjusituasjonen, er det vanskelig for Nemnda å vurdere. Det foreligger en skriftlig innstilling med en vurdering av de tre søkerne som ble innstilt. Innstillingen gir noe dokumentasjon for hvordan skolen vurderte personlig egnethet ut fra opptreden på intervju og det inntrykket som festet seg ut fra dette. Innstillingen er imidlertid lite balansert i sin framstilling av de enkelte kandidatene. Cs kvalifikasjoner vurderes konkret opp mot stillingens innhold, mens kvalifikasjonene til A beskrives mer generelt og svært kortfattet.

Nemnda har videre merket seg at skolen innrømmer at innstillingsdokumentets framstilling av de aktuelle søkerne kvalifikasjoner og tilsettingsprosessen forøvrig ikke var tilfredsstillende.

En ansettelsesprosess der kompetansen til en søker med etnisk minoritetsbakgrunn er kommet fram på en vesentlig dårligere måte enn for de andre søkerne, kan generelt sett være tilstrekkelig til at bevisbyrden går over på arbeidsgiver, jf. Nemndas sak 2/2008. Nemnda finner imidlertid ikke grunn til å ta stilling til om bevisbyrden er gått over på arbeidsgiver i denne saken, da Nemnda uansett er kommet til at skolen har sannsynliggjort at det var andre forhold enn etnisitet som førte til at A ikke ble innstilt som nr 1.

Østfold fylkeskommune ved B videregående skole handlet dermed ikke i strid med forbudene mot diskriminering på grunn av nasjonal opprinnelse og etnisitet i diskrimineringsloven § 4.

Uttalelsen er enstemmig.

SAK 21/2009

Likestillings- og diskrimineringsnemnda gir følgende uttalelse:

Østfold fylkeskommune handlet ikke i strid med diskrimineringsloven § 4 i forbindelse med tilsetning av pianolærer ved B videregående skole.

Oslo, 7. september 2009

Aslak Syse
leder

Gudrun Holgersen
nestleder

Lena Bendiksen

Thom Arne Hellerslia

Britt Elin Strand